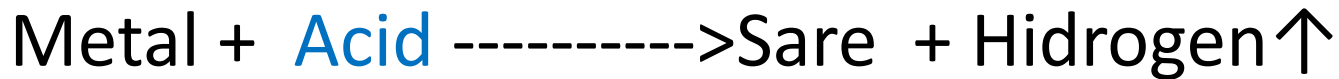

Acizi

Exemple: HCl, HBr, H₂SO₄, HNO₃, H₃PO₄, H₂CO₃.

Def. Acizii sunt substanțe compuse care în reacție cu metalele (**electropozitive**) formează săruri și degajă hidrogen.

Clasificarea acizilor:

1. După compoziție:

HIDRACIZI-cei care conțin în molecula lor numai atomi de hidrogen și de nemetal: HF , HCl , HBr , HI , H_2S , HCN .

OXIACIZI –acizi oxigenați-cei care conțin în molecula lor, pe lângă atomi de hidrogen și nemetal, și atomi de oxigen: H_2SO_4 , HNO_3 , H_3PO_4 , H_2CO_3 .

2. După nr. atomilor de hidrogen:

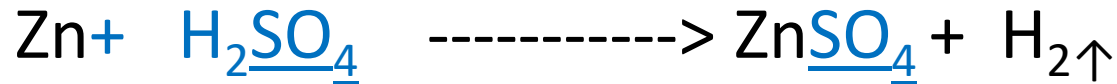
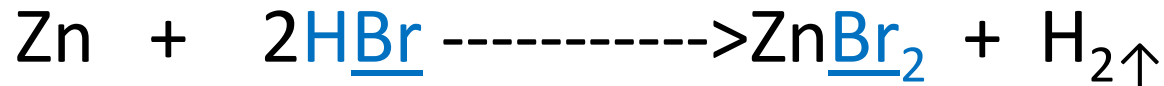
-acizi monoprotici sau monobazici: HF , HCl , HNO_3 H

-acizi diprotici sau dibazici: H_2S , H_2SO_4

-acizi triprotici sau tribazici: H_3PO_4

Radicalul acid

Def. Atomul sau grupul de atomi care intră în compoziția moleculelor acizilor și care în reacțiile chimice rămâne neschimbat se numește radical acid.

Hidracizi formulă	Denumire	Radical acid	Exemple de săruri
HF	Acid fluorhidric	F^{-1} Fluorură	NaF ; CaF_2 fluorură de calciu
HCl	Acid clorhidric	Cl^{-1} Clorură	$AlCl_3$ clorură de aluminiu
HBr	Acid bromhidric	Br^{-1} Bromură	$MgBr_2$ bromură de magneziu
HI	Acid iodhidric	I^{-1} Iodură	KI iodură de potasiu
H_2S	Acid sulfhidric	S^{-2} Sulfură	Na_2S sulfură de natriu
		HS^{-1} Sulfurură acidă	NaHS sulfură acidă de natriu
HCN	Acid cianhidric	CN^{-1} Cianură	NaCN cianură de natriu

Oxiacizi

HNO_2	Acid azot <u>os</u>	$(\text{NO}_2)^{-1}$ azot <u>it</u>	AgNO_2 azot <u>it</u> de argint
H_2SO_4	Acid sulfuric <u>ic</u>	$(\text{SO}_4)^{-2}$ sulfat <u>at</u>	Na_2SO_4 sulfat de natriu
		$(\text{HSO}_4)^{-1}$ sulfat acid	NaHSO_4 sulfat acid de natriu
H_2SO_3	Acid sulfur <u>os</u>	$(\text{SO}_3)^{-2}$ sulfit	K_2SO_3 sulfit de potasiu
		$(\text{HSO}_3)^{-1}$ sulfit acid	KHSO_3 sulfit acid de potasiu
H_3PO_4	Acid fosforic <u>ic</u>	$(\text{PO}_4)^{-3}$ fosfat <u>at</u>	AlPO_4
		$(\text{H}_2\text{PO}_4)^{-1}$ fosfat diacid	NaH_2PO_4
		$(\text{HPO}_4)^{-2}$ fosfat acid	CaHPO_4
H_3PO_3	Acid fosfor <u>os</u>	$(\text{PO}_3)^{-3}$ fosfit	AlPO_3
		$(\text{H}_2\text{PO}_3)^{-1}$ fosfit diacid	NaH_2PO_3
		$(\text{HPO}_3)^{-2}$ fosfit acid	CaHPO_3
H_2CO_3	Acid carbonic <u>ic</u>	$(\text{CO}_3)^{-2}$ carbonat <u>at</u>	CaCO_3
		$(\text{HCO}_3)^{-1}$ carbonat acid	NaHCO_3

Formula generală a acizilor: $H_m A$

-unde A este radicalul acid cu valența **m**

Proprietăți fizice

Acizii sunt:

- substanțe gazoase sau lichide cu gust acru (nu se gustă);
- miros specific-sufocant;
- solubile în apă.

Obs. Dizolvarea acizilor în apă are loc cu degajare de căldură (reacție exotermă) și de aceea se introduce acidul în apă sub continuă agitare și nu invers (**pt.că stropește!**)

Acizi pot provoca arsuri chimice.

Picăturile de acid sulfuric distrug rapid o bucată de bumbac.

Exerciții

1. Se dau acizii: HCl , HBr , H_2SO_4 , H_2S , H_2SO_3 , HCN , HNO_3 , H_3PO_4

Se cere: a) Denumirea;

b) Care sunt hidracizi și care oxiacizi;

c) Care sunt monoprotici, diprotici și triprotici;

d) Care acizi au același procent de oxigen.

2. a) Calculați compoziția procentuală a acizilor:

H_2S , H_2SO_3 , H_2SO_4 .

b) În câți moli de H_2SO_4 se află aceeași masă de oxigen ca și în 4 moli de H_2SO_3 ?

Se dau: $A_{\text{H}} = 1$, $A_{\text{O}} = 16$, $A_{\text{N}} = 14$, $A_{\text{P}} = 31$, $A_{\text{Cl}} = 35,5$, $A_{\text{Br}} = 80$

Acțiunea acizilor asupra indicatorilor

Dacă în soluția unui acid se introduc indicatori-acești se colorează după cum reiese din tabel:

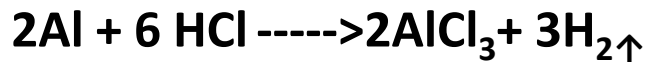
Indicatorul	Tipul indicatorului	Mediu acid	Mediu bazic
Turnesol Are culoare violet	Acido-bazic (se colrează atât în mediu acid cât și bazic)	Roșu	Albastru
Metilorange Are culoare portocalie	Acido-bazic	Roșu	Galben
Fenolftaleina Este incoloră	Bazic	NU SE COLOREAZĂ = NU INDICĂ	Roșu carmin

Proprietăți chimice ale acizilor: HCl, H₂SO₄, HNO₃

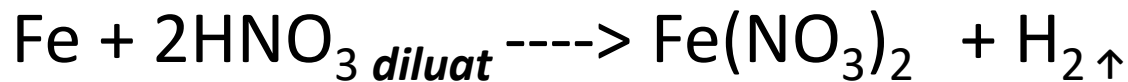
1. Reacția de ionizare în apă : $\text{HCl} + \text{H}_2\text{O} \leftrightarrow \text{Cl}^{-1} + \text{H}_3\text{O}^{+1}$

Ionul hidroniu H_3O^{+1} este reprezentantul mediului acid!

2. **Reacția cu metalele** – situate în fața hidrogenului în seria de activitate:

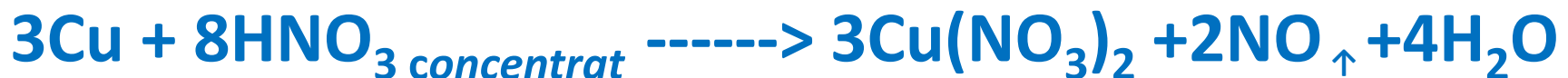

metal+acid $\rightarrow$ sare + hidrogen $\uparrow$ $\text{Cu} + \text{HCl} \text{----} \rightarrow$ Nu reacț.pt.că este după H în S.A.

$\text{Fe} + \text{H}_2\text{SO}_4 \text{ concentrat} \text{----} \rightarrow$ Nu reacționează, se pasivează

$\text{Fe} + 2 \text{HNO}_3 \text{ concentrat} \text{----} \rightarrow$ Nu reacționează, se pasivează

Proprietăți chimice-continuare

3.Reacția cu oxizii metalici:

Oxid + Acid → Sare + Apă

4.Reacția cu bazele=Reacție de neutralizare

Bază + acid ----> sare+apă

5.Reacția cu sărurile

Sare + acid tare ----> altă sare + acid mai slab

Exerciții

8/126. Denumiți: HNO_3 ; K_2HPO_4 ; KNO_2 ; KHCO_3 ; KH_2PO_4 ; K_3PO_4 ; H_2SO_3 ; KSO_3 .

9/126. Calculează masa de acid sulfuric ce conține $1,05 \cdot 10^{20}$ atomi de oxigen.

10/126. Calculează masa de Țipirig -clorură de amoniu $(\text{NH}_4)^+ \text{Cl}^-$ -ce se obține prin reacția a 10 moli HCl cu amoniacul NH_3 .

12/127. Determină masa soluției de azotat de argint de concentrație 40% necesară reacției a 730 g soluție acid clorhidric de concentrație 10%.

13/127. 1400 Kg soluție de hidroxid de sodiu de concentrație 60% , se neutralizează cu o soluție de acid sulfuric de concentrație 20%. Determină:

a) Masa soluției de acid folosită,

b) Cantitatea de sare obținută.